

LLORENÇ SOLDEVILA

diari d'una tardor literària

La vesprada del dia 3 d'octubre, Joan Fancisc Mira arriba amb tren a l'estació de Mataró. El primer Déu-vosguard és dir que no està gaire fi. L'enronada un estat gripal. Pensem que és mala cosa per a començar

una Tardor que volíem esponerosa i exultant. Situats que som al Saló de Pedra de l'Ajuntament, després de les presentacions de rigor, Mira, estimulat per les primeres intervencions del públic, va progressivament engrescant-se en explicar els plec i replecs de com va confegir *Borja papa*. Arriba un moment que l'exaltació que el pren és tal, a l'hora de descriure les seves estades a Roma i la investigació i lectura de centenars de pàgines en llatí, que s'alça i, posant-se davant de la taula, sense micròfon inicia una llarga disquisició sobre les males i malèvoles reinterpretacions que s'han fet de la nissaga dels Borja, espe-

cialment, la darrera, l'abominable, en paraules del mateix Mira, que ha realitzat l'autor del cèlebre *El Padrino*, Mario Puzzo.

El sopar, el primer que fem a El Cellar, amb dotze comensals –el número base de la divisió de la novel·la en capítols i subcapítols– transcorre, amè i distès, parlant de temes diversos, però sobretot a l'entorn dels Borja, dels papes, de Cèsar i de Lucrècia. De retorn a Barcelona amb auto, comentem què li ha semblat l'acte i contesta que poques vegades, per no dir cap, ha participat en un acte en què ha tingut la seguretat que la majoria dels assistents s'havia llegit la novel·la.

El dimecres dia 10 d'octubre, entra en escena Jaume Cabré amb les mil i una cares de *Senyoria*, una novel·la que transcorre els últims dies de l'any 1799. La professora Maria del Roser Trilla encarrila hàbilment una anàlisi que en finalitzar l'acte se'ns mostrarà com a exhaustiva. L'astronomia s'alia amb la poesia i la música per a recrear un drama humà presidit per un home, el jutge Rafael Massó, que té poder i en fa ús i abús. Cabré confessa que, en un principi, la novel·la es va inspirar

en el cas real d'un jutge de l'època de la transició que va ser acusat de prevaricació. Les preguntes del públic insisteixen en detalls, la novel·la n'està plena, o bé sobre l'habilitat de construir un discurs literari bastit de veus narratives tant en estil directe com indirecte lliure. Al voltant de la taula de sopar, en aquesta ocasió ens hi trobem setze comensals. Parlem d'adaptacions cinematogràfiques, d'aspectes poc aclarits de personatges, accions, escenes de la novel·la. En Jaume s'ha mostrat molt còmode i distès durant la tertúlia i encara ho palesa més en el transcurs del sopar. Ens parla de projectes narratius sense entrar en massa detalls, però els suficients per constatar que encara ens ha de donar obres de més ambició.

Dia 17 d'octubre, dimecres, passen deu minuts de les vuit del vespre. Nervis. Malgrat haver acordat veure'ns mitja hora abans de l'acte, en Baltasar Porcel no arriba. A la fi, divisem que ve a peu pel carrer Gran. L'acompanya una noia jove que, fetes les presentacions, sabem que és una estudiant d'una universitat anglesa que fa un estudi sobre el suport que el govern de la Generalitat

L'exaltació de Joan F. Mira

és tal que en un moment donat s'alça i, posant-se davant

de la taula, sense micròfon

inicia una llarga disquisició

sobre les males i malèvoles

reinterpretacions que s'han

fet de la nissaga dels Borja

GRANJA FORMIGA D'ARGENT

1 i 2

C/. Dr. Farrero, 16 - Tel. 93 797 00 71
C/. Puig i Cadafalch, 3 - Tel. 93 797 20 50
08310 ARGENTONA

Can
Baladia

LA FONDA D'ARGENTONA

Passeig Baró de Viver, 56 - 08310 Argentona
Tel.: 93 797 40 08 - Fax: 93 756 13 60

Restaurant
Banquets i convencions
Sales polivalents
Cursos de cuina
Club Gastronòmic
Servei de catering

dóna a les iniciatives culturals d'entitats. S'aclearix la causa del retard: han tingut una topada amb el cotxe en el moment d'arribar a l'entrada de Mataró. Porcel està neguitós i, de moment, ens sembla poc en disposició per parlar de literatura. Tot canvia quan les preguntes del públic i del moderador provoquen la seva provada capacitat analítica i de polemista. Dissecciona detalls de per què va escriure *L'emperador o l'ull del vent*. Sobretot posa l'accent en què ell sempre vol explicar l'altra cara de la història, la de les persones anònimes sense veu, i més quan es tracta d'un cas tan dramàtic com el dels deportats francesos a l'illa de Cabrera. Està lúcid i no es crispa davant de cap pregunta, fins i tot es recrea a narrar, imitant els recontadors de rondalles illencs, un episodi de perill viscut a les costes gregues, amb el seu velar al llarg de moltes hores de tempesta. La seva veu espessa, segura, expressiva incrustava sota la volta el dramatism i les tensions viscudes com si es poguessin reproduir en imatges tot seguit.

Durant el sopar, tornem a ser dotze comensals, Porcel molt bregat en el tracte amb el públic explica detalls de l'adaptació de la novel·la al cinema. Els drets els té una potent productora i ell mateix n'ha fet el guió, variant molt el rol dels protagonistes, sobretot el de la duquessa, que ha pres especial

CENTRE D'ESTUDIS

importància, perquè les dones tenien poc protagonisme en la novel·la i, al cine, aquesta és una deficiència imperdonable. Parla de les dues novel·les en què està treballant: una ambientada en un fet històric del segle XVIII, a les illes, i l'altra, en ple franquisme. Totes dues fa anys que couen en la cuina remota de l'escriptor. Tot el sopar ha estat pendent del RACC. Li han de venir a recollir el cotxe, no vol arriscar-se a tornar a casa i quedar penjat en qualsevol racó d'autopista. L'acció acaba a la plaça Nova, quan una grua estira l'auto dalt del camió i en Porcel i la noia s'enfilen a la cabina del camioner. Un retorn ben adient per una bèstia literària que de qualsevol fotesa o drama humà en sap fer literatura.

Una caçadora roja trenca la grisor foscant del carrer Gran el dia 25 d'octubre. És la Carme Riera que arriba acompanyada de la Lluïsa Cotoner, professora de la Universitat de Vic que ha de presentar-la al públic argentoni. Avui, com en les ocasions anteriors, prop de cinquanta persones ens reunim al Saló de Pedra per a parlar de literatura a partir d'una novel·la que ens hem llegit. La Carme Riera sempre m'ha semblat una dona extraordinàriament sensual. Els cabells, amb una flon-gesa exuberant li cauen sobre un rostre més aviat de perfils aguillencs. Se'ls s'arregla sistemàticament amb les mans, unes mans acurades, estilitzades, expressives.

L'ambient de la Mallorca més rural i l'exotisme d'una Cuba

Llorenç Soldevila
i Joan F. Mira el dia
de la conferència de
l'escriptor de ses illes.

ESTANC BARTOMEU

Articles de fumador i de regal
Premsa i papereria

Carrer Gran, 36
Tel. 93 797 03 36

ARGENTONA

CANSALADERIA - XARCUTERIA - QUEVIURES

Can Valls

Tel.: 93 797 02 07 - Fax 93 797 01 70

Carrer Gran, 39 - Argentona

Conferència de Jaume Cabré amb la professora Maria del Roser Trilla. La fotografia dona fe de la considerable assistència de públic.

colonial plena d'encisos i d'injustícies omple, de sobte, l'espai, i les veus, amb preguntes i respostes ens traslladen màgicament a escenes que reviu en el moment de ser evocades més enllà del paper que els ha donat suport material. Cançons de cec, màgia indígena, gelosies, hipocresia, venjances, alegries, dolor... tots els ingredients per a confeccionar un gran melodrama. Només evitat per l'àgil i aguda sensibilitat d'aquesta escriptora que amb *El darrer blau* i *Cap al cel obert* ha demostrat haver entrar en una maduresa que només ens fa esperar fruits encara més deliciosos.

Ja a l'entorn de la taula d'El Cellar, tornem a ser dotze comensals, deu dones i dos homes. Surten temes diversos, però especialment apareix el de literatura i dona. Carme Riera és taxativa quan afirma que no creu que hi hagi una literatura de dones i una altra d'homes. Creu que hi ha sensibilitats diferents que narren unes mateixes històries, experiències paral·leles. És clar, que hi ha excepcions més que evidents, per exemple el seu cas quan, a *Diari d'una espera*, narra tot el procés d'embaràs del seu segon fill.

Les dues conferències d'homenatge a Maria Aurèlia Capmany i Montserrat Roig van ser presentades per Margarida Colomer, regidora de Cultura de l'Ajuntament d'Argentona. La primera, el dia 8 de novembre, anà a càrrec d'Agustí Pons, biògraf de l'escriptora. Féu un ajustat discurs que en molts aspectes dibuixà perfils fàcilment identificables de la Maria Aurèlia Capmany més pública. Es retragué, en canvi, quan tractà de parlar de la Capmany persona. Sens dubte, però, com en el cas de Montserrat Roig quedà prou palès que ambdues han estat dues veus femenines destacadíssimes a l'hora de fer avançar la nostra literatura cap a paràmetres de modernitat i de progrés. El dia 15, encara sota els efectes dels forts temporals de vent i pluja i, doncs, amb el presentiment que la convocatòria seria un fracàs, cosa que no succeí, la professora Eulàlia Vintó ens evocà la trajectòria humana i intel·lectual de Montserrat Roig, fent especial èmfasi en el seu compromís amb els marginats i els perseguits. Acabà llegint un selecció de fragments altament estimulants de l'autora.

El diumenge 18 de novembre, a les 11 del matí, a la plaça de Vendre ens trobarem una trentena de rutaires per a fer la Ruta literària per l'Argentona de Puig i Cadafalch. Llegírem textos de joventut i maduresa del mateix Puig, però també de Jacint Verdaguer, Dolors Monserdà i Joan Maragall. Un sol càlid, que traspua per una tènue però insistent boirina, ens acompanyà per racons de la vila que amb la literatura ens miràrem de diferent manera.

El diumenge 24, una vintena de persones, ens traslladarem a Barcelona per fer la Ruta literària de *Senyoria* de Jaume Cabré per la Barcelona del segle XVIII. Cap ruta és ni pot ser una repetició mimètica d'una d'anterior. Així, en aquesta ocasió, vam tenir més d'una sorpresa: ens deixaren entrar a llegir fragments de la novel·la en una sala d'època de l'Hostal de les Quatre Nacions, lloc on Cabré situa l'arrancada de l'acció de *Senyoria*; vam pujar al campanar del Pi, on la campana de torn ens anuncià l'hora; entràrem en una Generalitat en obres que priva la visita als turistes però no als motivats lectors de literatura; evocàrem el Te Deum al mig de la nau de la seu barcelonina; a l'Hotel Hispanosúis, on hi havia la presó que veié fondre's l'Andreu, ens acolliren de nou per a reviuire el dramatism de les escenes novel·lades; seguírem Bòria avall solidaris amb tants reus a mort que desembocaven al Pla del Born, on els esperava la tènica silueta de les forques; cercàrem el niuet d'Elvira al carrer de les Caputxes; localitzàrem la Capella d'en Marcús i l'Hostal de la Bona Sort i acabàrem amb la lectura de Montjuïc estant, amb una Barcelona identificable i identificada amb la lluminositat d'un migdia de tardor. Això sí, sense pluja.